

Рада національної безпеки і оборони
Центр протидії дезінформації

ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНІ МАТЕРІАЛИ З ПИТАНЬ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

За період від 13.11-19.11.2023 | Апарат Ради національної безпеки і оборони

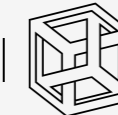
ГОЛОВНІ ПОДІЇ ТИЖНЯ 13.11-19.11.2023

Інформприводи

1. 16 листопада 2023 року стало відомо, що Президент Сполучених Штатів Америки Джоозеф Байден підписав закон про тимчасове фінансування американського уряду – за день до загрози зупинення його роботи (шатдауну) через вичерпання річних коштів. Закон передбачає продовження фінансування роботи частини міністерств і відомств до 19 січня 2024 року, частини – до 2 лютого 2024-го. Тепер законодавці матимуть два нових дедлайни, щоб ухвалити остаточний законопроект про фінансування роботи уряду наступного року. При цьому фінансування допомоги Україні та Ізраїлю, про що просив Байден, конгресмени в закон не заклали. Проти об'єднання цих питань виступала частина республіканців, які мають більшість у Палаті представників (нижня палата Конгресу). Водночас вони ухвалили окремий законопроект про виділення коштів Ізраїлю. Втім у Сенаті (верхня палата парламенту) його заблокували демократи, які мають там більшість, і так само, як і Білий дім, наполягали на об'єднанні допомоги Україні та Ізраїлю в одному законопроекті. Однак тимчасовий бюджет без допомоги обом країнам вони затвердили задля уникнення шатдауну. Лідер більшості у Сенаті, демократ Чак Шумер, анонсував, що допомогу Україні та Ізраїлю розглядатимуть вже після Дня подяки, який у США цього року відзначатимуть 23 листопада. Тим часом Державний департамент наголошує, що питання виділення допомоги Україні перебуває в критичній точці, адже Міністерство оборони США вичерпало вже 95 відсотків коштів, які мало на ці потреби. В результаті зазначених подій ворожі інформаційні

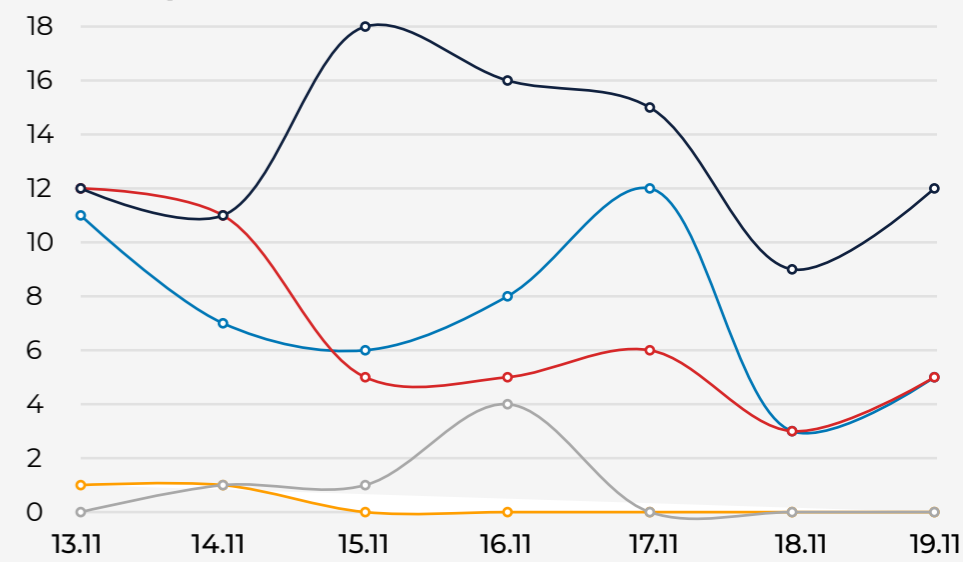
ресурси почали поширювати публікації про те, що Україну чекають важкі часи, а задля продовження війни українська влада буде вимушена зменшувати бюджет на соціальні виплати та запровадити нові податки. У цьому контексті важливо зазначити, що дискредитації також піддався візит Керівника Офісу Президента України Андрія Єрмака до США, який позиціонувався як провальний та безрезультативний. Зважаючи на все вищеописане, діяльність ворожих інформаційних ресурсів у напрямку українсько-американських відносин можна звести до поширення нарративу «Захід зрадить Україну», який має переконати аудиторію в тому, що Україна залишиться сам на сам з державою-агресором.

2. 01 листопада 2023 року в українських інформаційних ресурсах з'явилась інформація про те, що російські спецслужби розпочали масштабну інформаційну атаку «Майдан-3», метою якої є дестабілізація України. Вже 16 листопада 2023 року зазначену інформацію підтвердив Президент України Володимир Зеленський в інтерв'ю агентству Bloomberg. Повідомляється, що терміни проведення нової інформаційної атаки російськими спецслужбами на Україну – листопад-грудень 2023 року. Куратором операції став перший заступник керівника адміністрації президента рф Сергій Кірієнко, а ідеологом – Владислав Сурков, один з авторів проєкту «Новоросія». Згідно із зухвалими планами росіян, операція проводитиметься в різних куточках світу та матиме комплексний багатовекторний характер. Мета, яку перед собою ставлять російські спецслужби та

Рада національної безпеки і оборони України
Центр протидії дезінформації

Кількість загроз у розрізі тижня за напрямками:

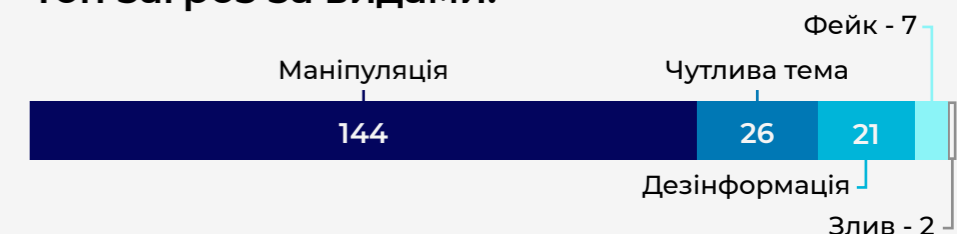

Головний нарратив за напрямом:

- Політичний/Соціальний/Релігійний
- Медичний/Екологічний
- Економічний/Енергетичний
- Міжнародний/Продовольчий
- Військовий/Інформаційний

Топ загроз за видами:

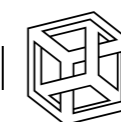
пропагандисти, – дестабілізація політичного життя, провокація протестних настроїв і конфліктів у самій Україні, а також вплив на міжнародну антипутінську коаліцію. Методика нової інформаційної атаки РФ залишиться традиційною для російських ІПСО – паніка, зневіра, штучне стравлювання політиків і військових. За тією ж інформацією, своєї пікової точки спецоперація російських спецслужб має сягнути у річницю початку Революції гідності. За задумом «авторів», це додасть подіям емоційності та символізму. До того ж саме в цей період прогнозується розпал російських ракетних атак на українську цивільну критичну інфраструктуру. Поєднання всіх складових природно посилюватиме психологічний вплив на українців та сприятиме виникненню панічних і капітулянтських настроїв. Кінцевою метою інформаційного «проєкту» російських спецслужб називають донесення неспроможності України як самостійної держави, адже начебто її керівництво «нездатне до ефективного управління, а народ не може обрати достойних лідерів».

3. 15 листопада 2023 року відбулася зустріч Президента США Джоозефа Байдена з главою КНР Сі Цзіньпіном – друга особиста зустріч лідерів за час президентства Байдена і перший візит китайського лідера до США за останні шість років. Офіційна інформація про основні питання, винесені до обговорення, була доволі обмежена і зводилася до загальних намірів відновити ефективну комунікацію сторін та об'єднати зусилля зі стабілізації відносин на тлі зростаючої глобальної напруженості. «Ми не прагнемо розірвання відносин з Китаєм. Ми намагаємося змінити наші відносини на краще», – заявив напередодні зустрічі з китайським лідером Президент Сполучених Штатів. За підсумками понад

чотиригодинних переговорів відбулася пресконференція Президента США Байдена, основними тезами якої стали такі: відбувся обмін думками щодо низки регіональних і глобальних питань, включаючи конфлікт у Газі та відмову Росії зупинити жорстоку та агресивну війну проти України; висловлено стурбованість американської сторони щодо дій КНР стосовно затриманих громадян США, яким було відмовлено у виїзді на батьківщину, становища із правами людини в Сіньцзяні, Тибеті й Гонконгу та подій у Південно-Китайському морі; обговорено ситуацію навколо Тайваню – політика «єдиного Китаю» залишається незмінною, Сполучені Штати виступають проти будь-яких односторонніх змін статусу-кво з обох сторін та очікують, що розбіжності будуть вирішені мирними засобами, бо світ зацікавлений у мирі та стабільності в Тайванській протоці; досягнуто домовленості про відновлення військового діалогу на політичному й оперативному рівнях; сторони погодилися працювати над обмеженням виробництва синтетичного наркотику фентанілу, розповсюдження якого в США набуло загрозливих масштабів і становить серйозну загрозу; погоджено продовження діалогу у сфері штучного інтелекту, з метою не допустити використання нових технологій способами, які могли б дестабілізувати глобальну безпеку. Президент Дж. Байден наголосив на відсутності будь-якої угоди за підсумками зустрічі та заявив, що США і надалі активно конкуруватимуть з КНР, проте ця конкуренція має бути відповідальною: «Необхідно не допустити її скочування до конфлікту, конфронтації або нової холодної війни».

Зведення за тиждень

Загалом діяльність ворожих інформаційних ресурсів протягом тижня можна охарактеризувати як **підвищено активну**. Наразі ворожі спеціалісти з проведення кампаній інформаційного впливу використовують будь-які прояви дестабілізації в українському суспільстві для створення панічних і капітулянтських настроїв. При цьому ситуація ускладнюється тим, що сьогодні не існує чіткої відповіді щодо надання допомоги Україні державами-партнерами у 2024 році. Зазначений факт також грає суттєву роль у психологічних атаках на українських громадян, яких намагаються запевнити в тому, що «Захід зрадить Україну», а українська влада, незважаючи ні на що, продовжить «воювати до останнього українця». Результатом своєї інформаційної діяльності росіяни вбачають початок революції в Україні, яку вже охрестили «Майдан-3». Зважаючи на це, сьогодні існує об'єктивна необхідність приділення особливої уваги інформаційному простору, з метою проведення своєчасної комунікації, яка дозволить нівелювати потенційні негативні наслідки.

Інциденти

Маніпуляція: TG-канал «СЛИВЫ ВСУ» (<https://t.me/slivilvzsu/3769>), посилаючись на заяву польського генерала у відставці Богуслава Пацека, повідомив: «На сьогоднішній день у ЗСУ спостерігається «синдром опущених рук», тобто наростаюча втома від того, що відбувається. Хоча українці не оголошують кількість своїх втрат на фронті, убитих у ЗСУ дуже багато», вказав експерт. Однією з причин є низький рівень підготовки українських солдатів і брак боєприпасів. Також фокус уваги Заходу сьогодні прикутий до Близького Сходу, а між Зеленським і його генералами виник розкол, підсумував військовий».

Маніпуляція: TG-канал «Резидент» (https://t.me/rezident_ua/20509) опублікував наступне: «Ситуація складна, а відчайдушна спроба з візитом Єрмака до США не принесла результату. Тепер Офіс Президента буде різати бюджет на соціалку і вводити нові податки. США зливають Зеленського як актора і роблять це максимально жорстко, не даючи можливості Банковій використовувати емоційну дипломатію, яка приносила успіх Україні у 2022 році».

Дезінформація: TG-канал Rogandar NEWs (<https://t.me/Rogandar/55714>) повідомив: «...Ситуація, що складається на фронті, показує, що подальше протистояння росії неминуче призведе до повного розвалу «західної єдності». Щоб не допустити розвитку такого сценарію, Заходу вкрай важливо якнайшвидше закінчити або ж хоча б заморозити конфлікт. Для цих цілей розроблено стратегію «прийому України в ЄС». Та є одне але. Брюссель згоден прийняти Україну, але не всю, а лише західні та центральні частини країни. При цьому центрально-східні частини залишаються т. зв. буферною зоною між ЄС і росією, а про «втрачені» області Захід пропонує просто забути і змиритися. По суті справи, пропозиція є нічим іншим, як мирною анексією величезної країни».

Маніпуляція: Німецько-фінський блогер Кім Дотком (<https://twitter.com/KimDotcom/status/1724117193796051017>) в особистому акаунті соцмережі X опублікував наступний допис: «У середу директор ЦРУ Бернс приїжджає в Україну, щоб сказати Зеленському, що його час вичерпано. Бернсу доручено «заморозити» проксі-війну через низький рейтинг Байдена у США. Удачі Зеленському, якщо він відмовиться від вихідної допомоги, яку йому запропонує Бернс».

Маніпуляція: TG-канал «Шкварка 2.0» (<https://t.me/shkvarka2/48811>) з посиланням на статтю американського видання The Daily Beast (<https://www.thedailybeast.com/ukraine-troops-extremely-nervous-that-us-is-now-focused-on-gaza>) поширив повідомлення: «ЗСУ бояться, що їм доведеться відступати до Львова. Видання пише, що такий страх пов'язаний з ослабленням уваги Заходу через загострення палестино-ізраїльського конфлікту. На думку українських солдатів, ослаблення уваги США дасть змогу російським силам домогтися серйозних успіхів. «Без підтримки США та інших ми будемо змушені відступити, якщо ворожі війська просуватимуться на всіх фронтах. У нас є партнери, і ми отримуємо від них допомогу, але її буде набагато менше, або війна дійде до Львова», – цитує видання слова солдата з позивним «Спенсер».

Набір російських наративів, які розповсюджувалися на міжнародну аудиторію за допомогою іноземних каналів комунікації:

Українська армія слабка/некомпетентна

Наратив просувається в інформаційному просторі США (The American Thinker, The Daily Beast, Politico), Франції (TV Liberties), Німеччини (Bild, YouTube-канал Syriana Analysis, Deutsche Welle) та Польщі. Серед суб'єктів поширення можна виокремити колишнього аналітика ЦРУ Ларрі Джонсона, американську оглядачку Моніку Шоуолтер, німецького журналіста Юліана Рьопке, польського генерала у відставці Богуслава Пацека та французьку експертку Керолайн Галактерос. У дезінформаційних повідомленнях йдеться про те, що нібито ЗСУ відмовляються воювати через втому, українська армія несе величезні втрати, а також про так звану низьку ймовірність повернення Україною окупованих рф територій та «перенесення лінії фронту» до Львову.

Захід зрадить Україну

Наратив активно висвітлюється в американському та французькому (L'Opinion) інформаційних просторах. Конгресвумен США Марджорі Тейлор Грін, політичний активіст Кім Дотком та французька публіцистка Еммануель Дюкро закликають до припинення надання фінансової та військової допомоги, говорять про так зване небажання європейських фермерів прийняття України в ЄС, а також про те, що головною ціллю візиту директора ЦРУ до Києва було нібито досягнення «заморозки» війни.

Захід втомився від України

Наратив популярний в англomовному (The Times, Time), угорському та польському (Myśl Polska) інформаційних просторах. Зокрема, суб'єктами поширення виступають прем'єр-міністр Угорщини Віктор Орбан і британський політолог Марк Галеотті. У маніпулятивних повідомленнях йдеться про те, що нібито Україна «продовжує карати закарпатців» попри війну, тому Угорщина надасть необхідну підтримку закарпатським угорцям. Також негативно висвітлюється протест польських далекобійників, які вимагають захистити свій ринок від «недобросовісної конкуренції» з боку українських перевізників.

Контрнарративи для протидії російській дезінформації, які рекомендує до використання Центр:

Продовжуємо комунікувати контрнарративи минулих тижнів:

1. Ворог усіма силами намагається відвернути увагу світу від подій в Україні, применшуючи їх важливість. Не можна допустити, щоб міжнародна спільнота забула про злочини російської федерації в Україні.
2. Міжнародна підтримка України не зменшиться через світову підтримку Ізраїлю та інших демократичних країн у стані збройних конфліктів.
3. Українці, як дуже соціальний народ, все більше вдаються до поширення чуток, особливо політичних. Закликаємо всіх довіряти лише офіційній інформації, адже війна триває, і ворог робитиме все, щоб розхитати Україну зсередини.
4. Якщо перестане воювати Україна – вона зникне, якщо перестане росія – війна скінчиться.

Рекомендації щодо комунікування вищезазначених контрнарративів:

1. У зв'язку з загостренням конфлікту на Близькому Сході, ворог усіма силами намагається відвернути увагу світу від подій в Україні, применшуючи їх важливість. Не можна допустити, щоб міжнародна спільнота забула про злочини російської федерації в Україні. Прикладом комунікацій є фото- та відео-матеріали з фіксацією обстрілів цивільної інфраструктури України з боку РФ тощо.
2. Існують побоювання, що у зв'язку з війною на Близькому Сході підтримка України почне зменшуватись через нестачу ресурсів. Тим часом Президент США наголосив, що підтримки вистачить на всіх. Тож, **міжнародна підтримка України не зменшиться через світову підтримку Ізраїлю та інших демократичних країн у стані збройних конфліктів**. Прикладом комунікації є трансляція інтерв'ю з високопосадовцями США, промови лідерів ЄС тощо.
3. Російська дезінформаційна машина намагається скористатися зниженням зацікавленості у перебігу війни серед звичайних громадян, і для цього поширює інсайди та чутки в анонімних телеграм-каналах. Ці чутки переважно складають посилення стратегічного нарративу про внутрішній розкол. **Українці, як дуже соціальний народ, все більше вдаються до поширення чуток, особливо політичних. Закликаємо всіх довіряти лише офіційній інформації, адже війна триває, і ворог робитиме все, щоб розхитати Україну зсередини**. Як приклад, можна згадати фейки щодо смерті Залужного та Буданова.
4. На противагу російському нарративу про навмисне затягування російсько-української війни з боку Заходу та самої України, а також про те, що росія є «миротворцем» і лише «жертвою агресивної політики інших країн», рекомендується комунікувати наступний контрнарратив: **«Якщо перестане воювати Україна – вона зникне, якщо перестане росія – війна скінчиться»**. Міжнародна спільнота прагне миру в Україні, як і сама Україна, але не «за будь-яку ціну»: насамперед росія має вивести свої війська та понести покарання – це тверда позиція наших партнерів. Закріпити такий нарратив можна публікаціями офіційних виступів лідерів держав, представників міжнародних організацій тощо.

